

Varnæs Sogns Kirkeblad

DECEMBER/JANUAR 2025-26 - 40. ÅRGANG

Foto: Ann Nissen

*Menighedsrådet og personalet
ved Varnæs kirke vil gerne sige
tak for året der er gået og for jeres
deltagelse i Varnæs Kirke .*

*Vi vil ønske jer alle en glædelig jul
og et godt og lykkebringende nytår.*

"Hyrdernes tilbedelse" fra prædike-
stolen (1606).

Teksten forneden er plattysk:

"Ere si godt in der hoge frde"

"Ere være Gud i det Højeste!"

Og fred på jorden!" (Lukas 2, 14-16)

INDHOLD

Fra sognepræsten	2
Det sker	3
Gudstjenesteliste	3
Dåb i Varnæs Kirke	4
Ingemann Trio gav koncert	4
Novemberkoncert med Martin og Rytmebaks ..	5
Nytårssangvandring	5
Hvorfor ringer kirkeklokkerne?	6
Kirkebesøg i Rinkenæs	8
Sogneudflugt til Nord Als	9
Englen på mindestenen	10

Juletraditioner verden rundt

- samme gode budskab klædt i forskellige traditioner

Julen er den kristne fest for Guds komme til verden: Ordet blev kød og tog bolig iblandt os. Samtidig bærer julen mange lokale skikke, som farver festen med hver deres tone – uden at ændre på selve evangeliet. Man kunne sige, at barnet i krybben er centrum, mens traditionerne er de mange stier, der leder os derhen.

I Norden samles vi om gudstjeneste, salmesang og lys i mørket. “Vores klassiske julesalmer er ikke blot nostalgi; de er troens grundstoffer sat på melodi – de lærer os at høre englenes ‘Frygt ikke!’ midt i decembertravlheden.” Mange steder går vejen fra kirken videre til familiebordet, hvor and eller flæsketeg, risalamande og gaver bliver måder at give glæden videre på.

I England og USA mødes mange til “Lessons and Carols”. Det er en enkel julegudstjeneste, hvor korte bibeltekster blandes med velkendte julesange. Man hører hele fortællingen – fra skabelsen til Jesu fødsel – og får lov at synge med undervejs. Formen ligner vores juleaftensgudstjeneste: Ord og sang bærer os sammen ind til krybben, så evangeliet får nyt liv hvert år. I Tyskland lever adventskransen og julemarkedet side om side med juleaftensgudstjeneste. Kransen med sine fire lys er et lille hjemmelalter, der lærer os at vente – ikke på perfekt

tionen, men på Kristus. Det er en fin luthersk skole i håbets tålmodighed.

I Latinamerika fejres “Las Posadas”, hvor man vandrer gennem gaderne og følger Josef og Maria i deres søgen efter herberg. Når dørene til sidst åbnes, mærker man, hvad gæstfrihed betyder: Gud kommer som den, der trænger til plads – også i dag. Her mødes tro og diakoni.

I Etiopien, hvor man regner efter en anden kalender, fejres jul (Genna) i januar med natlig liturgi, hvide klæder og dans. Det minder os om, at kirken er større end vores lokale skik; Kristi legeme har mange lemmer og mange rytmer.

Og så julemanden? Han er en folkelig efterklang af barmhjertighedens helgen, Nikolaus. Det bedste ved den tradition er ikke gavepapiret, men idéen om at glæden skal gives videre – helst dér, hvor den savnes mest. Jeg håber, vi ses til en eller flere af de mange gudstjenester i julen. Hele familien kan være med – vi synger de kendte julesalmer og hører evangeliet om barnet i krybben. Vel mødt.

Glædelig jul!

Kirsten Pedersen

VARNÆS SOGNS KIRKEBLAD

UDGIVET AF MENIGHEDSRÅDET

REG.NR.: 8060 KONTO NR.: 1076856

REDAKTION: Sten Kruse, Ann Nissen,
Anne Marie Laier, Kirsten Pedersen

Tryk: Aftryk - www.aftrykindtryk.dk

Find Varnæs Kirke på:

www.varnaeskirke.dk eller Varnæs Kirke

OBS: alle angivelser af datoer og arrangementer med forbehold

Det sker...

Julegudstjenester:

24. december kl. 13.30 og 15.00

Der er to gudstjenester juleaften, hvor vi håber på en fyldt kirke til en festlig julegudstjeneste. Koret medvirker. Hele familien er naturligvis velkommen. Varighed: Ca. 40 minutter.

Morgensang og morgenmad:

26. december kl. 9.30 - 10.30

Vi mødes i konfirmandstuen til en hyggelig time med en lille andagt, morgenmad og julesange/salmer. Hele familien kan være med.

Nytårsgudstjeneste: 31. december kl. 16.00

Begynd nytårsfejringen i Varnæs kirke med en festlig gudstjeneste. Som afslutning ønsker vi hinanden godt nytår med bobler og kransekage.

Nytårssangvandring: 4. januar 2026

kl. 10.00 - ca. 11.45 Vandringen bliver ca. 3-4 km og for alle aldre. De, der ikke kan gå turen, er velkomne ved bålhytten kl. ca. 11.15, hvor man så kan være med til hygge, bål og de sidste sange. (Se omtale side 5)

Lysgudstjeneste - familiegudstjeneste:

1. februar kl. 14.30

"Sommerfuglene" fra Bovrup børnehave medvirker. De bærer lys ind til en festlig gudstjeneste for hele familien. Varighed ca. 50 minutter.

Lørdagsdåb den 7. februar (Se omtale side 4)

KONTAKT

Sognepræst: Kirsten Pedersen · Tlf.: 21 48 99 80
Mail: kip@km.dk · Præsten træffes ikke mandag.

Graver: Else Stie Kuhlmann · Tlf.: 42 19 86 74

Organist: Anne-Mette Karstoft · Tlf.: 28 89 38 87
Mail: amp.karstoft@googlemail.com

Menighedsrådsformand: Anne Marie Laier
Tlf.: 29 42 77 24 · Mail: hapa@post11.tele.dk

Kirkeværge: Rolf Thiesen · Tlf.: 40 17 16 65
Mail: rolfthiesen@gmail.com

Kirkegårdskontoret: Tlf.: 20 58 31 62
Mail: varnaes-kirke@mail.dk

December

07. december kl. 11.00 - Kirsten Pedersen

09. december kl. 09.30 - Kirsten Pedersen -
Julegudstjeneste for dagplejen

14. december kl. 09.30 - Theresia Treschow-Kühl

18. december kl. 09.30 - Kirsten Pedersen.
Julegudstjeneste for Børnehuset Regnbuen.

19. december kl. 08.00 Kirsten Pedersen.
Julegudstjeneste for Varnæs skole.

19. december kl. 14.00 - Kirsten Pedersen.
Julegudstjeneste for Sundeved Efterskole.

21. december kl. 16.00 - Kirsten Pedersen.
Sanggudstjeneste (Ekstra sange til at synge julen ind)

24. december kl. 13.30 og 15.00 - Kirsten Pedersen.
Julegudstjenester (se omtale)

25. december kl. 10.00 - Kirsten Pedersen

26. december kl. 09.30 - Kirsten Pedersen
Morgensang og morgenmad i konfirmandstuen (se omtale)

28. december kl. 09.30 - Theresia Treschow-Kühl

31. december kl. 16.00 - Kirsten Pedersen.
Nytårsgudstjeneste (se omtale)

Januar

04. januar kl. 10.00 - Kirsten Pedersen
Nytårssangvandring ved Varnæsvig (se omtale)

11. januar kl. 09.30 - Theresia Treschow-Kühl

18. januar kl. 09.30 - Kirsten Pedersen

25. januar kl. 11.00 - Kirsten Pedersen

Februar

01. februar kl. 14.30 - Kirsten Pedersen
Lysgudstjeneste. (se omtale)

07. februar kl. 10.00 - Kirsten Pedersen
Lørdagsdåb. (se omtale)

Gudstjenester på Bovrup plejecenter

20. december kl. 10.30 - Kirsten Pedersen

15. januar kl. 15.15 - Kirsten Pedersen

Dåb i Varnæs Kirke

Søndag den 12. oktober blev Ida døbt i Varnæs Kirke. Tillykke med dåben.

Lørdagsdåb

Den 7. februar er der igen mulighed for 'lørdagsdåb' i Varnæs Kirke. Både børn, unge og voksne kan blive døbt denne dag, hvor vi holder en forkortet gudstjeneste med dåben i centrum.

Tilmelding senest den 26. januar til Kirsten Pedersen.

Ingemann trioen den 6. oktober

Temaet: "Livet, lyset og sangens mirakel"
Jacob Kiørboe (sang og fortælling) Johannes Madsen (keyboard) og Torben Heegård (fløjte/sax).

Den 6. oktober havde vi i Varnæs Kirke en meget fin aften med fortælling, sang og musik om Ingemann og hans velkendte salmer, som vi stadig synger her 200 år senere.

Mange af salmerne havde en bestemt betydning for Ingemann. "Nu vågne alle Guds fugle små" skrev han, fordi han havde en stor kærlighed til fuglene og naturen. Han beskriver lyset og håbet i salmen "Lysets engel går med glans". En anden af Ingemanns meget kendte

salmer, som vi synger i mange sammenhænge, er "Dejlig er Jorden". Ingemann og Grundtvig er fra samme tidsperiode. De havde et godt venskab trods deres forskellighed.

En stor tak til Ingemann trioen for en enestående aften med fortælling om Ingemann og fremførelse af hans salmer ledsaget af musik. Ligeledes en stor tak for denne meget inspirerende aften til Inger Marie Frederiksen, som havde skaffet penge fra "Musikkens År" i Aabenraa kommune.

Anne Marie Laier

Koncert i Varnæs Kirke den 12. november

Det var en fin musikalsk oplevelse at overvære koncerten i Varnæs kirke den 12. november med ”Rytmebaks” og Martin fra duoen ”Martin og Sofie”. Både korsangere og solist fyldte kirkerummet med nærvær og en dejlig stemning. Koret blev ledet af Jens Kaa som dirigent og pianist, og man mærkede korsangernes engagement og sangglæde. Koret synger rytmisk musik – rock, pop, swing og jazz. Vi fik lov til synge med på ”Dejlig er jorden” af B. S. Ingemann i den flerstemmige udgave med sopranernes flotte overstemme i sidste vers. Man kunne næsten høre ”englene synge”.

Martin fremførte sine egne sange med akustisk guitar. Teksterne er enkle og nemme at gå til – en stille poesi som i al sin enkelthed rammer os i hjertet. På nettet lå en udtalelse fra

duoen, som her skal citeres, og vi glæder os til en anden gang, hvor begge de to sangere har mulighed for at optræde:

”Vi er Martin og Sofie. Vi er en dansk sangskriver duo fra Aarhus og spiller hyggelig dansk akustisk musik, og skriver danske sange med smukke danske sangtekster, med hjertevarme og skønne, rolige, afslappende, hyggelige sange”

Tak til alle optrædende for en dejlig musikalsk aften i Varnæs kirke.

Ann Nissen

Nytårssangvandring - den 4. januar 2026 kl. 10.00 - ca. 11.45

Vi flytter kirken ud i naturen og starter året med en lille sangvandring ved Varnæs vig. Undervejs vil der være stop, hvor vi både skal synge og lytte. Vi slutter af i bålhytten ved bålet med en lille forfriskning. Vandringen bliver ca. 3-4 km og for alle aldre, blot man kan klare gåturen. Husk støvler og varmt tøj. De, der ikke kan gå

turen, er velkomne ved bålhytten kl. ca. 11.15, hvor man så kan være med til hygge, bål og de sidste sange.

Mødested: Varnæs vig ved bålhytten.

Tilmelding af hensyn til traktament til Else på tlf. 20 58 31 62 eller varnaes-kirke@mail.dk

Hvorfor ringer kirkeklokkerne?

Kirkeklokkerne ved Varnæs kirke ringer hver dag. Vi starter med morgenringningen mellem kl. 6.00 og 8.00, alt efter årstiden. Aftenringningen foregår mellem kl. 17.00 og 19.00, og det er altid klokken hel, der ringes. Der slutes altid af med 3x3 bedeslag.

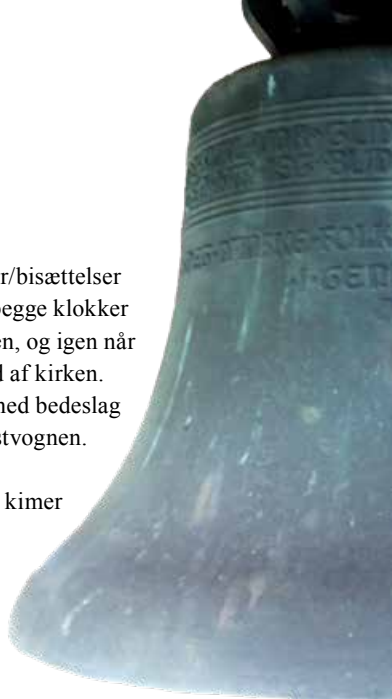
Når der er gudstjeneste i Varnæs Kirke, ringer vi med klokke 1 i 3 minutter, en time før, klokke 2 i 3 minutter en halv time før og begge klokker 3 minutter inden gudstjenesten + 3x3 bedeslag.

Varnæs Kirke har en fin tradition med sjæleringning. Der ringes en time med begge klokker mellem kl. 11 - 12, når graveren har fået besked om dødsfaldet.

Ved begravelser/bisættelser ringer vi med begge klokker 3 minutter inden, og igen når kisten bæres ud af kirken. Der slutes af med bedeslag ved graven /rustvognen.

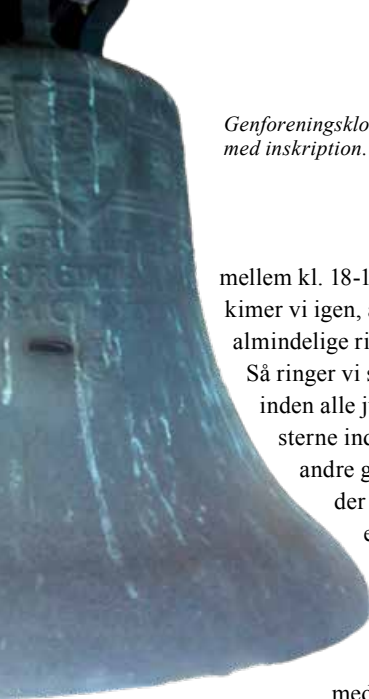
Ved bryllupper kimer vi 10 minutter inden højtideligheden og stopper med at kime, når vi kan se bruden på kirkestien.

Derefter ringes der med begge klokker 3 minutter før højtideligheden, og der afsluttes med 3x3 bedeslag.

I forbindelse med højtiderne bliver klokkerne brugt meget mere. Der kimes med klokkerne en time inden den første julegudstjeneste, afbrudt af de almindelige ringninger. Det gør vi også 1. juledag.

Til påske og pinse er det næsten det samme. Der kimes aftenen før påskedag og pinsedag

*Genforeningsklokken
med inskription.*

mellem kl. 18-19. Dagen efter
kimer vi igen, afbrudt af de
almindelige ringninger.

Så ringer vi selvfølgelig
inden alle julegudstjene-
sterne inden jul og de
andre gudstjenester,
der ikke ligger på
en søndag f.eks.
meditations-
gudstjeneste,
adventskom-
sammen. Det er

med begge klokker,
og dersluttet af med 3x3 bedeslag.

I er altid velkomne til at kontakte graveren og
spørge ind til ringningerne.

Venlig hilsen Else

Kirkeklokkerne i Varnæs kirke

Vi har i Varnæs to kirkeklokker: Den ene fra 1690 med indskriften ”Fabricius gjorde mig”. Petrus Fabricius var pastor i Varnæs. Der er smukke ornamentbortter over og under frisen.

Den anden klokke, støbt i Egernfælde i 1794, blev taget af tyskerne i krigen 1914-1918. Som erstatning hænger en genforeningsklokke med indskriften: ”Min Røst lovprise skal vor Gud, og til hver Kristen har jeg bud. Jeg synger om Guds Kærlighed, det største jeg i Verden ved”. Denne klokke er tegnet af Martin Borch og støbt i de Smidtske Jernstøberier i Ålborg.

Søndagsbesøg i Rinkenæs Korskirke

Sensommersolen nydes udenfor kirken.

Septembersolen skinnede fra en blå himmel, da en lille flok kirkegængere fra Varnæs Kirke med Kirsten i spidsen kørte til gudstjeneste i Rinkenæs Korskirke søndag den 7. september.

Rinkenæs Korskirke ligger højt og smukt placeret på en bakketop med flot udsigt ud over Flensborg Fjord. Den er forholdsvis ny – indviet i 1936 – men er bygget som en korskirke i traditionel stil. Vi kunne nyde det fine vejr på bænken uden for, mens folk strømmede ind i kirken, hvor de blev venligt modtaget af kirkens præst, Mette Carlsen. Det var en festgudstjeneste med to barnedåb. Under altergangen var præsten iført en meget smuk messehagel i trinitatis tidens grønne farver med farverigt kors.

Kirkerummet og inventaret fremstår rent og enkelt. Alterkrucifikset stammer fra Rinkenæs gamle Kirke indviet til Sct. Laurentius i 1158. Den ligger to kilometer uden for byen, hvor der tidligere har været en landsby. Den bliver stadig brugt til kirkelige handlinger. Man fandt

krucifikset, der var meget medtaget, på høløftet i den gamle præstegård. Det blev restaureret af Otto Bülow. De fire korsarme afsluttes med felter, hvor evangelisternes symboler ses.

Efter festgudstjenesten og flot orgelmusik kunne vi nyde vores medbragte mad ude på kirkegården, hvor der var en cirkelrund bålplads med bænke. Det duftede af røg fra bålet, hvor Andreas Nielsen havde tændt op og gjort klar til bagning og spising af pandekager. Sten underholdt med eventyret om pandekagen, der trillede og trillede, indtil den blev spist af en gris. Kaffen med hjemmebagt kage blev senere nydt nede ved Egersundbroen.

Pandekage produktionen er igang.

Vi kørte hjem efter en inspirerende og hyggelig søndag med kirkebesøg. Det er en fin måde at opleve nye steder, anderledes kirkerum og traditioner.

En stor tak til Mette Carlsen, Andreas Nielsen og personalet ved kirken for en dejlig dag.

A.N./september 2025

Sogneudflugt til Nordals

En blæsende efterårsdag den. 25. september fyldte vi bussen til sogneudflugten, som i år gik til Nord Als.

Første stop på turen var ved Sandbjerg Slot, hvor vi fik den medbragte kaffe og boller. Forplejningen kunne vi nyde i de flotte omgivelser ved Sandbjerg.

Holger Warncke guidede os på turen til Nordborg. Holger er opvokset i Nordborg, hvor hans far i sin tid var skoleinspektør. Elevtallet på skolen voksede fra 250 til 850 elever i takt med den store udvidelse på Danfoss, hvor mange flyttede til Nordborg. Holger kom med forskellige fortællinger om krigen på turen til Nordborg.

Der blev mulighed for at gå rundt i Nordborg og blandt andet at se Nordborg Slot, som i dag er efterskole.

Frokosten blev indtaget på Friends. Her var en god forplejning for os.

Vi havde aftalt rundvisning i Nordborg Kirke med kirkeværge Per Østergård. Han fortalte om kirkens historie og renovering. Kirken er nogenlunde fra samme tid som Varnæs kirke. Per Østergård havde aftalt med organist Stine Mathiesen om at spille to stykker på orglet. Det var meget smukt. Vi afsluttede besøget ved Nordborg Kirke med at se den nyanlagte æblehave og deres nye sognehus.

Herefter gik turen til det nye Nordborg Resort. Det er et stort og flot ferieområde. Vi fik lejlighed til en gåtur på den nye pier, som er anlagt i Lillebælt. I cafeteriaet med udsigt over vandet fik vi kaffe og kage.

Tak til alle for en god tur.
Anne Marie Laier

Englen på mindestenen

for de faldne i 1. verdenskrig

Efter gudstjenesten i Varnæs kirke på allehelgens søndag var der traditionen tro nedlæggelse af krans ved mindestenen for de faldne i 1. verdenskrig i Varnæs sogn, og i talen læste Marius Frellesen 3. vers fra det digt, der blev oplæst den 8. juli 1923 ved mindestenens afsløring. Digtet er skrevet af Degn Schmidt, som repræsenterede det udvalg, som har haft med stenens rejsning at gøre. Arbejdet blev udført ud fra det synspunkt, at der skulle ydes det bedste. Forfatteren til digtet læste selv digtet op ved afsløringen. Herefter sluttede højtideligheden med at menigheden sang: ”Herrens venner ingensinde, mødes skal for sidste gang” (Kilde: Lokalhistorisk arkiv).

*”Se englen på stenen – han skriver om savn,
om gråd og om smerte og onde dage,
kan være den skrev dit kæreste navn,
navnet på ham, du i krigen så drage”.*

Man ser rundt omkring i Sønderjylland mange forskelligt udførte mindestene over de faldne i krigen, og vi har i Varnæs et meget veludført og smukt granitrelief – med englen som den centrale figur. Mindestenen i Varnæs er et granitrelief tegnet af Joakim Skovgaard og udført af hans søn Johan Thomas Skovgaard (1888 – 1977). Motivet øverst på stenen er en engel, som skriver de dødes navne i livets bog.

I en fortegnelse over skitser fra Joakim Skovgaards hånd foreligger der en blyantsskitse, som er udført i 1923. Man ser englen fra siden med hænderne kærligt og beskyttende i gang med skrivningen af navnene på de døde. Skitsen er opbevaret på Statens Museum for Kunst i København.

Relieffet i Varnæs er forskelligt fra skitsen på flere måder – englen ses siddende med to udbrede vinger – på skitsen er englen knælende. Arbejdet med at lave kunstværket i sten har givet billedhuggeren mulighed for detaljer og mønstre, som giver relieffet dybde og skønhed.

November 2025/Ann Nissen